

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:P_1120
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Geography - II (Human Geography)

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for Diagrams.
- iv) Use of any sign, attracting, attentions is prohibited.
- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- २)फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks [attempt all]:

05

- 1) ----- is father of Human Geography.
- 2) ----- is the name of ESKIMOS settlement.
- 3) According to ----- the race of the word are classified into Caucasoid, mongoloid and Negroid.
- 4) ----- is function of rural settlement.
- 5) The ----- is the most important animal of the Tundra region.

रिकांम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- यांना मानवी भूगोलाचे जनक म्हणतात.
- २) एस्किमोच्या निवास(वस्ती) स्थानास ----- म्हणतात.
- ३) ----- यांच्यामते, कॉकीसाईड, मंगोलाईड, आणि निग्रोईड असे जागतिक वंश आहेत.
- ४) ग्रामीण वस्तीचे कार्य ----- आहे.
- ५) टुंड्रा प्रदेशातील ----- हा सर्वात महत्वाचा प्राणी आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who stated stop and go Determinism?
- 2) Which is branch have Economic Geography as a sub branch?
- 3) What is possibilism?
- 4) Which is the Economic Activity of Masai?
- 5) How many types of Human settlement?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) थांबा व जा हा सिद्धांत कोणी मांडला ?
- २) आर्थिक भूगोल कोणत्या भूगोलाची उपशाखा आहे ?
- ३) शक्यतावाद म्हणजे काय?
- ४) मसाईचा आर्थिक व्यवसाय कोणता ?
- ५) मानवी वस्तीचे प्रकार किती ?

Q.2A) Explain concepts / terms / Units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Describe Chelik and motiaarai .
- 2) Give the characteristic of Caucasoids.
- 3) Explain the meaning of Determinism.
- 4) Describe linear pattern of settlement.

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) चेलिक आणि मोतीआरी स्पष्ट करा.
- २) क्रॉकेसॉईडवंशाची लक्षणे स्पष्ट करा.
- ३) पर्यावरणवाद स्पष्ट करा.
- ४) वस्तीचा रेषीय आकृतीबंध स्पष्ट करा.

B) Attempt in short (any two):

05

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Give the characteristics of Urban Settlement.
- 2) Branches of Human Geography
- 3) Describe the human occupation in mountainous region.
- 4) Explain the Nature of Human Geography.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.. (कोणतेही दोन)

- १) नागरी वस्तीचे वैशिष्ट्ये लिहा.
- २) मानवी भूगोलाच्या शाखा.
- ३) पर्वतीय प्रदेशातील मानवी व्यवसाय स्पष्ट करा.
- ४) मानवी भूगोलाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

10

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is meant by rural settlement ? Explain the patterns of rural settlement?
- 2) State and describe the Ethnic group in India.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) ग्रामीणवस्ती म्हणजे काय? ग्रामीण वस्तीचे प्रारूप स्पष्ट करा.
- २) भारतीय वांशिक समूहाचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P_1119
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Geography - I (Elements of Physical Geography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खूण व सूचना करण्यास प्रतिबंध .

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) Next layer of crust is -----.
- 2) Basalt is an example of ---- rocks.
- 3) Silica and aluminium is found in ---- layer.
- 4) Tsunami is related to -----.
- 5) Datan is stating ----- theory.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) भूकवचानंतरचा थर ---- होय .
- 2) बेसॉल्ट हे ---- खडकाचे उदाहरण आहे .
- 3) सिलिका आणि अॅल्युमिनियम हे --- थरात आढळतात .
- 4) त्सुनामी ----- शी संबधित आहे .
- 5) डटन यांनी ---- सिद्धांत मांडला .

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) State the example of Hawaiian volcanoes.
- 2) Which type of rocks are found in the Jamuna river basin.
- 3) What is meant by folding?
- 4) Which sub branch of Geography is Geology?
- 5) What is meant by “rings of fire”

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) हवाईयन ज्वालामुखीचे उदाहरण सांगा .
- 2) जमुना नदी खोऱ्यात कोणता खडक आढळतो .
- 3) वलीकरण म्हणजे काय ?
- 4) भूगर्भशास्त्र ही कोणत्या भूगोलाची उपशाखा आहे .
- 5) अग्नीकंकण म्हणजे काय ?

Q.2

A) Explain concept / term /unit / event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Metamorphic rock
- 2) Earthquake
- 3) Plate tectonic
- 4) Oceanography

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) रुपांतरीत खडक
- 2) भूकंप
- 3) भूपट्ट विवर्तितिकी
- 4) सागरशास्त्र

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Write the nature of physical Geography.
- 2) Explain the theory of Isostasy
- 3) Give the information about sudden movement
- 4) Write the characteristics of Igneous rock.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) प्राकृतिक भूगोलाची स्वरूप स्पष्ट करा .
- 2) समस्यार्ई संतुलन सिद्धांत स्पष्ट करा .
- 3) शिघ्रहालचाली विषयी माहिती लिहा .
- 4) अग्नीजन्य खडकाचे गुणधर्म लिहा .

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each)

10

- 1) Define the physical Geography and explain its branches.
- 2) Explain the theory of continental Drift.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) प्राकृतिक भूगोलांची व्याख्या सांगून त्याच्या शाखांची माहिती लिहा .
- २) भूखंडवहन सिद्धांत स्पष्ट करा .

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- P_1075
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Geography - IX Physical Geography of India

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black and blue pen only.
 - iii) Use pencil for diagrams.
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii)फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv)कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Between India and Srilanka _____ is sea carder.
- 2) Is the world's youngest mountain _____.
- 3) India is famous for changing the river bed _____.
- 4) Soil is made up of _____ from the Ragur.
- 5) Total area of the country _____ so the area is under forest.

अ) रिक्काम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारत व श्रिलंका यांच्या मध्ये _____ समुद्र ध्वनी आहे.
- २) _____ पर्वत जगातील सर्वात युवा पर्वत आहे.
- ३) भारतातील _____ नदी पात्र बदलण्यासाठी प्रसिद्ध आहे.
- ४) रेगूर मृदा _____ पासून बनलेली आहे.
- ५) भारतातील एकूण क्षेत्रफळापैकी _____ इतके क्षेत्र वनाखाली आहे.

B) Answer is a sentence (attempt all)

05

- 1) Which countries are included in the India Subcontinent.
- 2) Who was the first Indian Summit Mount – Everest?
- 3) What is the largest tributary of the Gangas River?
- 4) Which two main branches of the Monsoon winds.
- 5) How much space is required of the maintain the environment balance in the under forest.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतीय उपखंडात कोणत्या देशांचा समावेश होतो.
- 2) भारतातील सर्वप्रथम माउंट एवरेस्ट शिखर कोणी सर केले.
- 3) गंगा नदीची सर्वात मोठी उपनदी कोणती.
- 4) नैऋत्य मोसमी वा-याच्या मुख्य दोन शाखा कोणत्या.
- 5) पर्यावरणाचे संतुलन राखण्यासाठी एकूण भौगोलिक क्षेत्रफळाच्या किती क्षेत्र वनाखाली असणे आवश्यक आहे.

Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/events (any two) 05
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Indian subcontinent
- 2) Tethys sea
- 3) El-Nino
- 4) Laterite soil.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) भारतीय व्दिपकल्प
- २) टेथीस समुद्र
- ३) एल - निनो
- ४) लॅटेराईट मृदा

B) Attempt in short (any two) 05
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Describe the Impact of the western Ghat monsoon.
- 2) Explain the Indian location.
- 3) Write Information about the satlaj River.
- 4) What is the Western Monsoon Seasons?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) पश्चिम घाटाचा मान्सूनवर होणारा परिणाम विषद करा.
- २) भारताचे स्थान स्पष्ट करा.
- ३) सतलज नदीविषयी माहिती लिहा.
- ४) मान्सून निर्गमन ऋतू म्हणजे काय.

- Q.3 A) Answer in detail (any one) 10
(Word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) State physical structure of India and write in detail about Indian Plate.
 - 2) Explain the factors that affect the Indian monsoon weather.
- अ) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द).
- १) भारताची प्राकृतिक रचना सांगून, भारतीय पठारी प्रदेशाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
 - २) भारताच्या मोसमी हवामानावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- P-1144
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Geography - XI Industrial Geography of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil to draw diagrams and maps.
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्या व नकाशे काढण्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) In -----% sector Minerals are find in total area of state.
- 2) Highest economic turnover in India occur in ----- share market in Maharashtra.
- 3) ----- are identified as market oriented mill.
- 4) In----- established Maharashtra Industry Development Corporation (MIDC).
- 5) In Industrial development of Marathwada ----- Industrial region has big contribution.

अ) रिकाम्या जागा भरा : (सर्व अनिवार्य)

- १) राज्याच्या एकुण क्षेत्रफळाच्या -----% क्षेत्रात खनिज पदार्थ आढळून येतात.
- २) आज भारतातील सर्वाधिक आर्थिक उलाढाल महाराष्ट्रातील ----- शेअर बाजारात होते.
- ३) ----- गिरण्या मार्केट ओरिएंटेड म्हणून ओळखल्या जातात.
- ४) स.न ----- मध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची (MIDC) चि स्थापना करण्यात आली .
- ५) मराठवाड्याच्या औद्योगिक विकासात----- औद्योगिक विभागाचे मोठे योगदान आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Write a name of one corporation which provide loan to industry of backward region.
- 2) What is mean by industry?
- 3) Where are the oil-refinery mills in Maharashtra?
- 4) How many percentage of sugar production at Maharashtra in India?
- 5) In which industry, Hydro-chloric acid is used?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) मागासभागातील उद्योगांना कर्ज पुरवठा करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने स्थापन केलेल्या कोणत्याही एका महामंडळाचे नाव सांगा.
- २) वस्तु निर्माण उद्योग म्हणजे काय?
- ३) महाराष्ट्रातील तेल शुद्धीकरण कारखाना कोठे आहे ?
- ४) महाराष्ट्र राज्यात देशातील साखर उत्पादनाच्या किती टक्के साखरेचे उत्पादन होते?
- ५) हैड्रोक्लोरिक आम्ल चा उपयोग कोणत्या उद्योगासाठी होतो?

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/elements (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Raw material
- 2) Automobile Industries in Mumbai
- 3) Vidarbh Industrial region
- 4) Changing Industrial Policy in Maharashtra.

अ) संकल्पना /संज्ञा/ घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) कच्चा माल
- २) मुंबईतील स्वयंचलीत वाहन उद्योग

३) विदर्भ औद्योगिक विभाग

४) महाराष्ट्राचे बदलते औद्योगिक धोरण.

B) Attempt in short (Any Two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1) Which are the reasons for development of Cotton Industry in Mumbai?

2) Explain Petro-Chemical Industries in Maharashtra.

3) Write information about Nasik Industrial region.

4) What is industrial-struggle?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक शब्दास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१) मुंबईतील कापड उद्योगाच्या विकासाची कारणे सांगा.

२) महाराष्ट्रातील पेट्रो-रसायन उद्योग स्पष्ट करा.

३) नाशिक औद्योगिक विभागाची माहिती लिहा.

४) औद्योगिक संघर्ष म्हणजे काय?

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1) Explain the distribution of sugar Industries in Maharashtra.

2) Explain the Impact of Industrialization Economic Development of Maharashtra.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१) महाराष्ट्रातील साखर उद्योगाचे वितरण स्पष्ट करा.

२) महाराष्ट्राच्या आर्थिक विकासावर उद्योगधंद्याचा झालेला परिणाम विशद करा.

05

10

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P_1161
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Geography - V(Climatology)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams and maps
- 4) Use of any sign attracting attentions is prohibited
- 5) All question equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्या व नकाशे काढण्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत .

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) On the sea level the Air pressure is ---- M.B
- 2) ----- Percentage of Ozone in Atmosphere.
- 3) ----- K.M height of troposphere layer from the earth surface.
- 4) Every 160 meters height the temperature decrease ---- rate from the earth surface
- 5) ---- Main layer of Atmosphere.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) समुद्र सपाटीवर हवेचा भार --- मिलीबार असतो .
- 2) वातावरणात ओझोन वायूचे प्रमाण --- इतके आहे .
- 3) भूपृष्ठापासून तपांबर या थराची उंची --- कि .मी आहे.
- 4) भूपृष्ठापासून दर १६० मिटर उंचीला --- सेल्सियस तापमान कमी होते.
- 5) वातावरणाचे --- मुख्य स्तर आहेत .

b) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) What is mean by Isothermal lines?
- 2) Write the types of Humidity.
- 3) Write down the definition of climatology.
- 4) Which gas percentage is higher than other in Atmosphere?
- 5) What is mean by Evaporation?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) समतापरेषा म्हणजे काय ?
- 2) आद्रतेचे प्रकार लिहा .
- 3) हवामानशास्त्राची व्याख्या लिहा .
- 4) वातावरणामध्ये कोणत्या वायूचे प्रमाण सर्वात जास्त आहे ?
- 5) बाष्पीभवन म्हणजे काय ?

Q.2

a) Explain concept / terms / unit / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each)

05

- 1) Cyclone
- 2) Troposphere
- 3) Inversion of Temperature
- 4) Shifting of the pressure Belt
- 5) Weather

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) आवर्त
- 2) तपांबर
- 3) तापमानाची विपरीतता
- 4) वायुभार पट्ट्याचे आंदोलन
- 5) हवा

05

b) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each)

- 1) Write down a short note on orographic Rainfall
- 2) Explain the vertical distribution of Air pressure.
- 3) What is mean by solar constant?
- 4) What is Ionosphere describe it?

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- 1) प्रतिरोध पर्जन्य थोडक्यात लिहा .
 - 2) हवेच्या भाराचे उभे वितरण लिहा
 - 3) सौर स्थिरांक म्हणजे काय ?
 - 4) दलांबर म्हणजे काय स्पष्ट करा ?

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each)

10

- 1) Explain the Horizontal distribution of Air pressure with the figure.
- 2) Describe the nature and scope of climatology.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) हवेच्या भाराचे क्षितीज समांतर वितरण आकृतीसह स्पष्ट करा.
- 2) हवामानशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा .

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1162
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Geography - VI(Population Geography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

- N.B
- Please check whether you have got the right question paper.
- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil for diagrams.
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
 - v) All question carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचा वापर करावा.
 - ३) आकृत्या नकाशे पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) ----- The stated 'word population year'.
- 2) ----- is the system of sample Registration.
- 3) In which District ----- the lowest population in Maharashtra.
- 4) -----state highest literacy pattern in India.
- 5) ----- Is factor theory of population migration?

रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- जागतीक लोकसंख्या वर्ष साजरा केला जातो.
- २) ----- पद्धतीवरून जननदराची आकडेवारी मिळते.
- ३) महाराष्ट्रातील कोणत्या ----- जिल्ह्यात सर्वात कमी लोकसंख्या आहे.
- ४) भारतातील ----- राज्यात सर्वात जास्त साक्षरतादर प्रारूप आहे.
- ५) ----- लोकसंख्येच्या सिद्धांतील स्थलांतराचे घटक आहे.

B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) State the internal migration.
- 2) What is the meaning of urbanization?
- 3) What is Pull factor?
- 4) State the population Comparative Density.
- 5) State low population Density District in Maharashtra.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अंतर्गत स्थलांतर स्पष्ट करा.
- २) नागरीकरण म्हणजे काय?
- ३) आकर्षण घटक म्हणजे काय?
- ४) लोकसंख्येची सापेक्ष घनता स्पष्ट करा.
- ५) महाराष्ट्रातील कमी लोकसंख्येची घनता कोणत्या जिल्ह्यात आहे.

- Q.2 A) Explain concepts / terms / unit / events (any two) 05
(Word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Fertility
 - 2) Crude density
 - 3) Primary economic Activities
 - 4) Dependency ratio

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) जननदर
- २) ढोबळ घनता
- ३) प्राथमीक आर्थिक क्रिया
- ४) अवलंबभार

05

- B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) State the salient feature of word population.
 - 2) Write about the source of population data.
 - 3) Explain the population problems in India.
 - 4) Stated types of Birth rate.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) जागतीक लोकसंख्या वितरणाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) लोकसंखेच्या सांख्याकीय स्रोताची माहिती लिहा.
- ३) भारतातील लोकसंख्या समस्या विशद करा.
- ४) जन्मदर व्यक्त करण्याचे प्रकार

Q.3 Answer in detail (any one)

10

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Define the migration and explain the classification of migration.
- 2) Describe various factors affecting on population literacy.

सविस्तर उत्तरे लिहा.

- १) स्थलांतराची व्याख्या सांगुन वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- २) लोकसंख्या सारक्षरतेवर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांचे वर्णन करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1351
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Nov/Dec 2017
Geography - VII (Oceanography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All question are compulsory
 - 2) Use black & blue pen only
 - 3) Use pencil for diagram
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
 - 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे
 - 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) ----- ocean found the information by the challenger ship between 1873 – 1876
- 2) “National sagar vidanyan sanstha” in India established in -----
- 3) ----- covered area of the Hindi Ocean
- 4) ----- miter average depth of continental shelf
- 5) ----- factor rate highest in salinity

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) १८७३ - १८७६ या दरम्यान चॅलेंजर या जहाजाच्या सफरीने ----- महासागराची माहिती मिळविली
- 2) भारतात ---- रोजी राष्ट्रीय सागर विज्ञान संस्था स्थापन करण्यात आली .
- 3) हिंदी महासागराने ---- दशलक्ष चौ .की.मी क्षेत्र व्यापलेले आहे
- 4) समुद्र बुड जमिनीची सरासरी खोली ---- मीटर आहे
- 5) क्षारतेमध्ये ----- घटकाचे प्रमाण सर्वाधिक असते

b) Answer in sentence (attempt all)

05

- 1) What is meant by oceanography?
- 2) How much average depth of Pacific Ocean?
- 3) Where is Sunda Trench?
- 4) Where is found of Maldives & laxdwp Island in ocean
- 5) How much rate the calcium carbonate in salinity

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) सागर शास्त्र म्हणजे काय ?
- 2) पॅसिपिक महासागराची सरासरी खोली किती ?
- 3) सुंदा गर्ता कोणत्या महासागरात आहे ?
- 4) मालदीव व लक्षव्दिप बेटे कोणत्या महासागरात आहे
- 5) क्षारते मध्ये कॅल्शियम कार्बोनेट चे प्रमाण किती ?

- Q.2 a) Explain concept / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 05
- 1) Hypsometric curve
 - 2) Composition of salinity
 - 3) Coral reefs
 - 4) Isohalines

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा) (कोणतेही दोन)

- 1) क्षेत्रोन्नती आलेख
- 2) क्षारता संघटन
- 3) प्रवाळ बेटे
- 4) समक्षार रेषा

- b) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Explain the scope of oceanography?
 - 2) Explain the continental slope?
 - 3) Write the marine deposits?
 - 4) Write the composition of salinity

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) सागर शास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा
- 2) खंडात उतार स्पष्ट करा
- 3) सागर तळावरील निक्षेप लिहा
- 4) क्षारतेचे संघटन थोडक्यात लिहा

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the submarine relief of the pacific ocean with the suitable diagram
- 2) Explain the definition and nature of oceanography

10

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान २०० शब्द मर्यादा)

- 1) पॅसिपिक महासागराची रचना आकृतीसह स्पष्ट करा
- 2) सागरशास्त्राची व्याख्या व स्वरूप स्पष्ट करा ?

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P_1076
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem.-V) Examination Nov/Dec 2017
Geography - X Geography of Environment

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

- N.B
- Please check whether you have got the right question paper.
- i) All Questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil to draw diagrams and maps.
 - iv) Use of signs, attracting attention is prohibited.
 - v) All question carry equal marks.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करा.
 - 3) आकृत्या व नकाशे काढण्यासाठी पेन्सिलचा वापर करा.
 - 4) कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - 5) सर्व प्रश्नास समान गुण आहेत.

Q.1 A. Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) is Father of Environmental Science.
- ii) Rate of Nitrogen in Atmosphere.
- iii) is the Father of Determinism
- iv) Type Forest are found in subtropical Forest
- v) In..... started the "Van Mahotsva" programme in India.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) हे पर्यावरण शास्त्राचे जनक आहे.
- ii) वातावरणात नायट्रोजनचे प्रमाण आहे.
- iii) हे निसर्गवादाचे जनक आहे.
- iv) उपोष्ण कटीबंधात प्रकारचे वने आढळतात.
- v) वन मोहोत्सव कार्यक्रम भारतामध्ये..... साली सुरु करण्यात आला.

B. Answer in a sentence (attempt all)

05

- i) Write the types of Ecosystem?
- ii) What is Acid rain?
- iii) What is food chain ?
- iv) What is the Abiotic and Biotic factors?
- v) What is meant by Global Warmings.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- i) परिसंस्थेचे प्रकार लिहा
- ii) आम्ल पर्जन्य म्हणजे काय ?
- iii) अन्नसाखळी म्हणजे काय ?
- iv) जैविक व अजैविक घटक म्हणजे काय?
- v) जागतिक तापमानवृद्धी म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / event (any two)
(word limitations minimum 60 word for each answer)

05

- i) Carbon cycle;
- ii) Forest Ecosystem;
- iii) Aquatic Biomes;
- iv) Ecosystem Diversity;

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) कार्बन चक्र ;
- 2) जंगल परिसंस्था ;
- 3) जलीय परिसंस्था;
- 4) परिस्थितीकीय विविधता

B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

05

- i) Write the Bio-energy cycle in the Terrestrial Ecosystem.
- ii) Write the classification of Biomes.
- iii) Explain the relation of man and Environment.
- iv) Explain the community Activity.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) भूपरीसंस्थेतील जैव ऊर्जाचक्राची माहिती लिहा
- 2) जीव संहतीचे वर्गीकरण लिहा.
- 3) मानव व पर्यावरण यांचे संबंध स्पष्ट करा.
- 4) समुदायाचे कार्य स्पष्ट करा

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

10

- i) Explain the feature of Terrestrial Ecosystem.
- ii) Define the environment and explain the types of Environment.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान 200 शब्द मर्यादा)

- 1) भूजीव संहतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 2) पर्यावरणाची व्याख्या देवुन पर्यावरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- P-1352
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Nov/Dec 2017
Geography -VIII (Settlement Geography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory
 - 2) Use blue or black pen only
 - 3) Use of any sign, attracting attention is prohibited
 - 4) All questions carry equal marks.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - 3) कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
 - 4) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे .

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) Settlement geography is the important branch of -----
- 2) In west Maharashtra farmstead settlement are called -----
- 3) ----- is created when two or more cities come together.
- 4) The first step of human being towards reconciliation with environment is -----
- 5) ----- city is known as the gate way of India.

अ) रिकाम्या जागा भरा . (सर्व अनिवार्य)

- 1) वस्ती भूगोल हि ---- ची एक महत्त्वपूर्ण शाखा आहे .
- 2) पश्चिम महाराष्ट्रातील शेतीवरील वस्त्यांना ---- म्हणतात .
- 3) दोन किंवा त्यापेक्षा अधिक शहरे एकत्र येऊन ----- निर्माण होते .
- 4) पर्यावरणाशी एकरूप होण्यासाठी मानवाने टाकलेले पहिले पाऊल म्हणजे ---- होय
- 5) भारताचे प्रवेश द्वार म्हणून ---- शहराला ओळखतात .

b) Answer in one sentence (attempt all) 05

- 1) What is meant by settlement?
- 2) When the settlement gets square shape?
- 3) Pune is known as which city?
- 4) What is the settlement pattern of konkan?
- 5) State the objectives of human settlement

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) वसाहत म्हणजे काय ?
- २) वस्तीत चौरसाकार केव्हा प्राप्त होतो
- ३) पुणे हे कोणते शहर म्हणून प्रसिद्ध आहे
- ४) कोकणातील वस्त्यांचा आकृतीबंध कोणत्या प्रकारचा आहे .
- ५) मानवी वसाहतीचे उद्देश सांगा

Q.2 a) Explain concepts / terms / unit / events (any two) 05

- 1) Farmstead or Isolated Dwellings
- 2) Conurbation
- 3) Ribbon / linear pattern
- 4) Ghost towns

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- 1) शेतीवरील घरे किंवा एकाकी घरे
- 2) संकलीत नगर
- 3) रेषाकृती प्रारूप
- 4) भूताटकीची नगरे

b) Attempt in short (any two)

- 1) Explain the functions of rural settlements
- 2) What is meant by composite settlements
- 3) State the types of settlements
- 4) Explain the components of Urban morphology

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) ग्रामीण वस्त्यांची कार्य स्पष्ट करा
- 2) संमिश्र वस्त्या म्हणजे काय ?
- 3) वस्त्यांचे प्रकार स्पष्ट करा
- 4) नागरी रूपीकेचे घटक स्पष्ट करा

Q.3 Write answer in detail (any one)

- 1) Define settlement Geography and explain its nature?
- 2) Explain the settlement patterns in India.

10

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

- 1) वस्ती भूगोलाची व्याख्या देऊन स्वरूप स्पष्ट करा
- 2) भारतातील वस्ती प्रारूप स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:P_1120
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Geography - II (Human Geography)

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for Diagrams.
- iv) Use of any sign, attracting, attentions is prohibited.
- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- २)फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks [attempt all]:

05

- 1) ----- is father of Human Geography.
- 2) ----- is the name of ESKIMOS settlement.
- 3) According to ----- the race of the word are classified into Caucasoid, mongoloid and Negroid.
- 4) ----- is function of rural settlement.
- 5) The ----- is the most important animal of the Tundra region.

रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- यांना मानवी भूगोलाचे जनक म्हणतात.
- २) एस्किमोच्या निवास(वस्ती) स्थानास ----- म्हणतात.
- ३) ----- यांच्यामते, कॉकीसाईड, मंगोलाईड, आणि निग्रोईड असे जागतिक वंश आहेत.
- ४) ग्रामीण वस्तीचे कार्य ----- आहे.
- ५) टुंड्रा प्रदेशातील ----- हा सर्वात महत्वाचा प्राणी आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who stated stop and go Determinism?
- 2) Which is branch have Economic Geography as a sub branch?
- 3) What is possibilism?
- 4) Which is the Economic Activity of Masai?
- 5) How many types of Human settlement?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) थांबा व जा हा सिद्धांत कोणी मांडला ?
- २) आर्थिक भूगोल कोणत्या भूगोलाची उपशाखा आहे ?
- ३) शक्यतावाद म्हणजे काय?
- ४) मसाईचा आर्थिक व्यवसाय कोणता ?
- ५) मानवी वस्तीचे प्रकार किती ?

Q.2A) Explain concepts / terms / Units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Describe Chelik and motiaarai .
- 2) Give the characteristic of Caucasoids.
- 3) Explain the meaning of Determinism.
- 4) Describe linear pattern of settlement.

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) चेलिक आणि मोतीआरी स्पष्ट करा.
- २) क्रॉकेसॉईडवंशाची लक्षणे स्पष्ट करा.
- ३) पर्यावरणवाद स्पष्ट करा.
- ४) वस्तीचा रेषीय आकृतीबंध स्पष्ट करा.

B) Attempt in short (any two):

05

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Give the characteristics of Urban Settlement.
- 2) Branches of Human Geography
- 3) Describe the human occupation in mountainous region.
- 4) Explain the Nature of Human Geography.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.. (कोणतेही दोन)

- १) नागरी वस्तीचे वैशिष्ट्ये लिहा.
- २) मानवी भूगोलाच्या शाखा.
- ३) पर्वतीय प्रदेशातील मानवी व्यवसाय स्पष्ट करा.
- ४) मानवी भूगोलाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

10

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is meant by rural settlement ? Explain the patterns of rural settlement?
- 2) State and describe the Ethnic group in India.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) ग्रामीणवस्ती म्हणजे काय? ग्रामीण वस्तीचे प्रारूप स्पष्ट करा.
- २) भारतीय वांशिक समूहाचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P_1119
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Geography - I (Elements of Physical Geography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खूण व सूचना करण्यास प्रतिबंध .

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) Next layer of crust is -----.
- 2) Basalt is an example of ---- rocks.
- 3) Silica and aluminium is found in ---- layer.
- 4) Tsunami is related to -----.
- 5) Datan is stating ----- theory.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) भूकवचानंतरचा थर ---- होय .
- 2) बेसॉल्ट हे ---- खडकाचे उदाहरण आहे .
- 3) सिलिका आणि अॅल्युमिनियम हे --- थरात आढळतात .
- 4) त्सुनामी ----- शी संबधित आहे .
- 5) डटन यांनी ---- सिद्धांत मांडला .

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) State the example of Hawaiian volcanoes.
- 2) Which type of rocks are found in the Jamuna river basin.
- 3) What is meant by folding?
- 4) Which sub branch of Geography is Geology?
- 5) What is meant by “rings of fire”

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) हवाईयन ज्वालामुखीचे उदाहरण सांगा .
- 2) जमुना नदी खोऱ्यात कोणता खडक आढळतो .
- 3) वलीकरण म्हणजे काय ?
- 4) भूगर्भशास्त्र ही कोणत्या भूगोलाची उपशाखा आहे .
- 5) अग्नीकंकण म्हणजे काय ?

Q.2

A) Explain concept / term /unit / event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Metamorphic rock
- 2) Earthquake
- 3) Plate tectonic
- 4) Oceanography

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) रुपांतरीत खडक
- 2) भूकंप
- 3) भूपट्ट विवर्तितिकी
- 4) सागरशास्त्र

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Write the nature of physical Geography.
- 2) Explain the theory of Isostasy
- 3) Give the information about sudden movement
- 4) Write the characteristics of Igneous rock.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) प्राकृतिक भूगोलाची स्वरूप स्पष्ट करा .
- 2) समस्यार्ई संतुलन सिद्धांत स्पष्ट करा .
- 3) शिघ्रहालचाली विषयी माहिती लिहा .
- 4) अग्नीजन्य खडकाचे गुणधर्म लिहा .

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each)

10

- 1) Define the physical Geography and explain its branches.
- 2) Explain the theory of continental Drift.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) प्राकृतिक भूगोलांची व्याख्या सांगून त्याच्या शाखांची माहिती लिहा .
- २) भूखंडवहन सिद्धांत स्पष्ट करा .

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- P_1075
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Geography - IX Physical Geography of India

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii)फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv)कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Between India and Srilanka _____ is sea carder.
- 2) Is the world's youngest mountain _____.
- 3) India is famous for changing the river bed _____.
- 4) Soil is made up of _____ from the Ragur.
- 5) Total area of the country _____ so the area is under forest.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारत व श्रीलंका यांच्या मध्ये _____ समुद्र ध्वनी आहे.
- २) _____ पर्वत जगातील सर्वात युवा पर्वत आहे.
- ३) भारतातील _____ नदी पात्र बदलण्यासाठी प्रसिद्ध आहे.
- ४) रेगूर मृदा _____ पासून बनलेली आहे.
- ५) भारतातील एकूण क्षेत्रफळापैकी _____ इतके क्षेत्र वनाखाली आहे.

B) Answer is a sentence (attempt all)

05

- 1) Which countries are included in the India Subcontinent.
- 2) Who was the first Indian Summit Mount – Everest?
- 3) What is the largest tributary of the Ganges River?
- 4) Which two main branches of the Monsoon winds.
- 5) How much space is required of the maintain the environment balance in the under forest.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतीय उपखंडात कोणत्या देशांचा समावेश होतो.
- 2) भारतातील सर्वप्रथम माउंट एवरेस्ट शिखर कोणी सर केले.
- 3) गंगा नदीची सर्वात मोठी उपनदी कोणती.
- 4) नैऋत्य मोसमी वा-याच्या मुख्य दोन शाखा कोणत्या.
- 5) पर्यावरणाचे संतुलन राखण्यासाठी एकूण भौगोलिक क्षेत्रफळाच्या किती क्षेत्र वनाखाली असणे आवश्यक आहे.

Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/events (any two) 05
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Indian subcontinent
- 2) Tethys sea
- 3) El-Nino
- 4) Laterite soil.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) भारतीय व्दिपकल्प
- २) टेथीस समुद्र
- ३) एल - निनो
- ४) लॅटेराईट मृदा

B) Attempt in short (any two) 05
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Describe the Impact of the western Ghat monsoon.
- 2) Explain the Indian location.
- 3) Write Information about the satlaj River.
- 4) What is the Western Monsoon Seasons?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) पश्चिम घाटाचा मान्सूनवर होणारा परिणाम विषद करा.
- २) भारताचे स्थान स्पष्ट करा.
- ३) सतलज नदीविषयी माहिती लिहा.
- ४) मान्सून निर्गमन ऋतू म्हणजे काय.

Q.3

A) Answer in detail (any one)

10

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) State physical structure of India and write in detail about Indian Plate.
- 2) Explain the factors that affect the Indian monsoon weather.

अ) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द).

- १) भारताची प्राकृतिक रचना सांगून, भारतीय पठारी प्रदेशाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- २) भारताच्या मोसमी हवामानावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- P-1144
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Geography - XI Industrial Geography of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil to draw diagrams and maps.
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्या व नकाशे काढण्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) In -----% sector Minerals are find in total area of state.
- 2) Highest economic turnover in India occur in ----- share market in Maharashtra.
- 3) ----- are identified as market oriented mill.
- 4) In----- established Maharashtra Industry Development Corporation (MIDC).
- 5) In Industrial development of Marathwada ----- Industrial region has big contribution.

अ) रिकाम्या जागा भरा : (सर्व अनिवार्य)

- १) राज्याच्या एकुण क्षेत्रफळाच्या -----% क्षेत्रात खनिज पदार्थ आढळून येतात.
- २) आज भारतातील सर्वाधिक आर्थिक उलाढाल महाराष्ट्रातील ----- शेअर बाजारात होते.
- ३) ----- गिरण्या मार्केट ओरिएंटेड म्हणून ओळखल्या जातात.
- ४) स.न ----- मध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची (MIDC) चि स्थापना करण्यात आली .
- ५) मराठवाड्याच्या औद्योगिक विकासात----- औद्योगिक विभागाचे मोठे योगदान आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Write a name of one corporation which provide loan to industry of backward region.
- 2) What is mean by industry?
- 3) Where are the oil-refinery mills in Maharashtra?
- 4) How many percentage of sugar production at Maharashtra in India?
- 5) In which industry, Hydro-chloric acid is used?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) मागासभागातील उद्योगांना कर्ज पुरवठा करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने स्थापन केलेल्या कोणत्याही एका महामंडळाचे नाव सांगा.
- २) वस्तु निर्माण उद्योग म्हणजे काय?
- ३) महाराष्ट्रातील तेल शुद्धीकरण कारखाना कोठे आहे ?
- ४) महाराष्ट्र राज्यात देशातील साखर उत्पादनाच्या किती टक्के साखरेचे उत्पादन होते?
- ५) हैड्रोक्लोरिक आम्ल चा उपयोग कोणत्या उद्योगासाठी होतो?

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/elements (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

05

- 1) Raw material
- 2) Automobile Industries in Mumbai
- 3) Vidarbh Industrial region
- 4) Changing Industrial Policy in Maharashtra.

अ) संकल्पना /संज्ञा/ घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) कच्चा माल
- २) मुंबईतील स्वयंचलीत वाहन उद्योग

३) विदर्भ औद्योगिक विभाग

४) महाराष्ट्राचे बदलते औद्योगिक धोरण.

B) Attempt in short (Any Two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1) Which are the reasons for development of Cotton Industry in Mumbai?

2) Explain Petro-Chemical Industries in Maharashtra.

3) Write information about Nasik Industrial region.

4) What is industrial-struggle?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक शब्दास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१) मुंबईतील कापड उद्योगाच्या विकासाची कारणे सांगा.

२) महाराष्ट्रातील पेट्रो-रसायन उद्योग स्पष्ट करा.

३) नाशिक औद्योगिक विभागाची माहिती लिहा.

४) औद्योगिक संघर्ष म्हणजे काय?

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1) Explain the distribution of sugar Industries in Maharashtra.

2) Explain the Impact of Industrialization Economic Development of Maharashtra.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१) महाराष्ट्रातील साखर उद्योगाचे वितरण स्पष्ट करा.

२) महाराष्ट्राच्या आर्थिक विकासावर उद्योगधंद्याचा झालेला परिणाम विशद करा.

05

10

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P_1161
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Geography - V(Climatology)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams and maps
- 4) Use of any sign attracting attentions is prohibited
- 5) All question equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्या व नकाशे काढण्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत .

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) On the sea level the Air pressure is ---- M.B
- 2) ----- Percentage of Ozone in Atmosphere.
- 3) ----- K.M height of troposphere layer from the earth surface.
- 4) Every 160 meters height the temperature decrease ---- rate from the earth surface
- 5) ---- Main layer of Atmosphere.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) समुद्र सपाटीवर हवेचा भार --- मिलीबार असतो .
- 2) वातावरणात ओझोन वायूचे प्रमाण --- इतके आहे .
- 3) भूपृष्ठापासून तपांबर या थराची उंची --- कि .मी आहे.
- 4) भूपृष्ठापासून दर १६० मिटर उंचीला --- सेल्सियस तापमान कमी होते.
- 5) वातावरणाचे --- मुख्य स्तर आहेत .

b) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) What is mean by Isothermal lines?
- 2) Write the types of Humidity.
- 3) Write down the definition of climatology.
- 4) Which gas percentage is higher than other in Atmosphere?
- 5) What is mean by Evaporation?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) समतापरेषा म्हणजे काय ?
- 2) आद्रतेचे प्रकार लिहा .
- 3) हवामानशास्त्राची व्याख्या लिहा .
- 4) वातावरणामध्ये कोणत्या वायूचे प्रमाण सर्वात जास्त आहे ?
- 5) बाष्पीभवन म्हणजे काय ?

Q.2

a) Explain concept / terms / unit / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each)

05

- 1) Cyclone
- 2) Troposphere
- 3) Inversion of Temperature
- 4) Shifting of the pressure Belt
- 5) Weather

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) आवर्त
- 2) तपांबर
- 3) तापमानाची विपरीतता
- 4) वायुभार पट्ट्याचे आंदोलन
- 5) हवा

05

b) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each)

- 1) Write down a short note on orographic Rainfall
- 2) Explain the vertical distribution of Air pressure.
- 3) What is mean by solar constant?
- 4) What is Ionosphere describe it?

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- 1) प्रतिरोध पर्जन्य थोडक्यात लिहा .
 - 2) हवेच्या भाराचे उभे वितरण लिहा
 - 3) सौर स्थिरांक म्हणजे काय ?
 - 4) दलांबर म्हणजे काय स्पष्ट करा ?

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each)

10

- 1) Explain the Horizontal distribution of Air pressure with the figure.
- 2) Describe the nature and scope of climatology.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) हवेच्या भाराचे क्षितीज समांतर वितरण आकृतीसह स्पष्ट करा.
- 2) हवामानशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा .

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1162
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Geography - VI(Population Geography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v) All question carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचा वापर करावा.
- ३) आकृत्या नकाशे पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) ----- The stated 'word population year'.
- 2) ----- is the system of sample Registration.
- 3) In which District ----- the lowest population in Maharashtra.
- 4) -----state highest literacy pattern in India.
- 5) ----- Is factor theory of population migration?

रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- जागतीक लोकसंख्या वर्ष साजरा केला जातो.
- २) ----- पद्धतीवरून जननदराची आकडेवारी मिळते.
- ३) महाराष्ट्रातील कोणत्या ----- जिल्ह्यात सर्वात कमी लोकसंख्या आहे.
- ४) भारतातील ----- राज्यात सर्वात जास्त साक्षरतादर प्रारूप आहे.
- ५) ----- लोकसंख्येच्या सिद्धांतील स्थलांतराचे घटक आहे.

B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) State the internal migration.
- 2) What is the meaning of urbanization?
- 3) What is Pull factor?
- 4) State the population Comparative Density.
- 5) State low population Density District in Maharashtra.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अंतर्गत स्थलांतर स्पष्ट करा.
- २) नागरीकरण म्हणजे काय?
- ३) आकर्षण घटक म्हणजे काय?
- ४) लोकसंख्येची सापेक्ष घनता स्पष्ट करा.
- ५) महाराष्ट्रातील कमी लोकसंख्येची घनता कोणत्या जिल्ह्यात आहे.

- Q.2 A) Explain concepts / terms / unit / events (any two) 05
(Word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Fertility
 - 2) Crude density
 - 3) Primary economic Activities
 - 4) Dependency ratio

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) जननदर
- २) ढोबळ घनता
- ३) प्राथमीक आर्थिक क्रिया
- ४) अवलंबभार

05

- B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) State the salient feature of word population.
 - 2) Write about the source of population data.
 - 3) Explain the population problems in India.
 - 4) Stated types of Birth rate.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) जागतीक लोकसंख्या वितरणाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) लोकसंखेच्या सांख्याकीय स्रोताची माहिती लिहा.
- ३) भारतातील लोकसंख्या समस्या विशद करा.
- ४) जन्मदर व्यक्त करण्याचे प्रकार

Q.3 Answer in detail (any one)

10

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Define the migration and explain the classification of migration.
- 2) Describe various factors affecting on population literacy.

सविस्तर उत्तरे लिहा.

- १) स्थलांतराची व्याख्या सांगुन वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- २) लोकसंख्या सारक्षरतेवर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांचे वर्णन करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1351
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Nov/Dec 2017
Geography - VII (Oceanography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All question are compulsory
 - 2) Use black & blue pen only
 - 3) Use pencil for diagram
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
 - 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे
 - 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) ----- ocean found the information by the challenger ship between 1873 – 1876
- 2) “National sagar vidanyan sanstha” in India established in -----
- 3) ----- covered area of the Hindi Ocean
- 4) ----- miter average depth of continental shelf
- 5) ----- factor rate highest in salinity

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) १८७३ - १८७६ या दरम्यान चॅलेंजर या जहाजाच्या सफरीने ----- महासागराची माहिती मिळविली
- 2) भारतात ---- रोजी राष्ट्रीय सागर विज्ञान संस्था स्थापन करण्यात आली .
- 3) हिंदी महासागराने ---- दशलक्ष चौ .की.मी क्षेत्र व्यापलेले आहे
- 4) समुद्र बुड जमिनीची सरासरी खोली ---- मीटर आहे
- 5) क्षारतेमध्ये ----- घटकाचे प्रमाण सर्वाधिक असते

b) Answer in sentence (attempt all)

05

- 1) What is meant by oceanography?
- 2) How much average depth of Pacific Ocean?
- 3) Where is Sunda Trench?
- 4) Where is found of Maldives & laxdwip Island in ocean
- 5) How much rate the calcium carbonate in salinity

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) सागर शास्त्र म्हणजे काय ?
- 2) पॅसिपिक महासागराची सरासरी खोली किती ?
- 3) सुंदा गर्ता कोणत्या महासागरात आहे ?
- 4) मालदीव व लक्षव्दिप बेटे कोणत्या महासागरात आहे
- 5) क्षारते मध्ये कॅल्शियम कार्बोनेट चे प्रमाण किती ?

Q.2 a) Explain concept / terms / units / events (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 05

- 1) Hypsometric curve
- 2) Composition of salinity
- 3) Coral reefs
- 4) Isohalines

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा) (कोणतेही दोन)

- 1) क्षेत्रोन्नती आलेख
- 2) क्षारता संघटन
- 3) प्रवाळ बेटे
- 4) समक्षार रेषा

b) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the scope of oceanography?
- 2) Explain the continental slope?
- 3) Write the marine deposits?
- 4) Write the composition of salinity

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) सागर शास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा
- 2) खंडात उतार स्पष्ट करा
- 3) सागर तळावरील निक्षेप लिहा
- 4) क्षारतेचे संघटन थोडक्यात लिहा

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the submarine relief of the pacific ocean with the suitable diagram
- 2) Explain the definition and nature of oceanography

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान २०० शब्द मर्यादा)

- 1) पॅसिपिक महासागराची रचना आकृतीसह स्पष्ट करा
- 2) सागरशास्त्राची व्याख्या व स्वरूप स्पष्ट करा ?

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P_1076
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem.-V) Examination Nov/Dec 2017
Geography - X Geography of Environment

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

- N.B
- Please check whether you have got the right question paper.
- i) All Questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil to draw diagrams and maps.
 - iv) Use of signs, attracting attention is prohibited.
 - v) All question carry equal marks.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करा.
 - 3) आकृत्या व नकाशे काढण्यासाठी पेन्सिलचा वापर करा.
 - 4) कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - 5) सर्व प्रश्नास समान गुण आहेत.

Q.1 A. Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) is Father of Environmental Science.
- ii) Rate of Nitrogen in Atmosphere.
- iii) is the Father of Determinism
- iv) Type Forest are found in subtropical Forest
- v) In..... started the "Van Mahotsva" programme in India.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) हे पर्यावरण शास्त्राचे जनक आहे.
- ii) वातावरणात नायट्रोजनचे प्रमाण आहे.
- iii) हे निसर्गवादाचे जनक आहे.
- iv) उपोष्ण कटीबंधात प्रकारचे वने आढळतात.
- v) वन मोहोत्सव कार्यक्रम भारतामध्ये..... साली सुरु करण्यात आला.

B. Answer in a sentence (attempt all)

05

- i) Write the types of Ecosystem?
- ii) What is Acid rain?
- iii) What is food chain ?
- iv) What is the Abiotic and Biotic factors?
- v) What is meant by Global Warmings.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- i) परिसंस्थेचे प्रकार लिहा
- ii) आम्ल पर्जन्य म्हणजे काय ?
- iii) अन्नसाखळी म्हणजे काय ?
- iv) जैविक व अजैविक घटक म्हणजे काय?
- v) जागतिक तापमानवृद्धी म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / event (any two)
(word limitations minimum 60 word for each answer)

05

- i) Carbon cycle;
- ii) Forest Ecosystem;
- iii) Aquatic Biomes;
- iv) Ecosystem Diversity;

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) कार्बन चक्र ;
- 2) जंगल परिसंस्था ;
- 3) जलीय परिसंस्था;
- 4) परिस्थितीकीय विविधता

B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

05

- i) Write the Bio-energy cycle in the Terrestrial Ecosystem.
- ii) Write the classification of Biomes.
- iii) Explain the relation of man and Environment.
- iv) Explain the community Activity.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) भूपरीसंस्थेतील जैव ऊर्जाचक्राची माहिती लिहा
- 2) जीव संहतीचे वर्गीकरण लिहा.
- 3) मानव व पर्यावरण यांचे संबंध स्पष्ट करा.
- 4) समुदायाचे कार्य स्पष्ट करा

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

10

- i) Explain the feature of Terrestrial Ecosystem.
- ii) Define the environment and explain the types of Environment.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान 200 शब्द मर्यादा)

- 1) भूजीव संहतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 2) पर्यावरणाची व्याख्या देवुन पर्यावरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- P-1352
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Nov/Dec 2017
Geography -VIII (Settlement Geography)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory
 - 2) Use blue or black pen only
 - 3) Use of any sign, attracting attention is prohibited
 - 4) All questions carry equal marks.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - 3) कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
 - 4) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे .

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) Settlement geography is the important branch of -----
- 2) In west Maharashtra farmstead settlement are called -----
- 3) ----- is created when two or more cities come together.
- 4) The first step of human being towards reconciliation with environment is -----
- 5) ----- city is known as the gate way of India.

अ) रिकाम्या जागा भरा . (सर्व अनिवार्य)

- 1) वस्ती भूगोल हि ---- ची एक महत्त्वपूर्ण शाखा आहे .
- 2) पश्चिम महाराष्ट्रातील शेतीवरील वस्त्यांना ---- म्हणतात .
- 3) दोन किंवा त्यापेक्षा अधिक शहरे एकत्र येऊन ----- निर्माण होते .
- 4) पर्यावरणाशी एकरूप होण्यासाठी मानवाने टाकलेले पहिले पाऊल म्हणजे ---- होय
- 5) भारताचे प्रवेश द्वार म्हणून ---- शहराला ओळखतात .

b) Answer in one sentence (attempt all) 05

- 1) What is meant by settlement?
- 2) When the settlement gets square shape?
- 3) Pune is known as which city?
- 4) What is the settlement pattern of konkan?
- 5) State the objectives of human settlement

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) वसाहत म्हणजे काय ?
- २) वस्तीत चौरसाकार केव्हा प्राप्त होतो
- ३) पुणे हे कोणते शहर म्हणून प्रसिद्ध आहे
- ४) कोकणातील वस्त्यांचा आकृतीबंध कोणत्या प्रकारचा आहे .
- ५) मानवी वसाहतीचे उद्देश सांगा

Q.2 a) Explain concepts / terms / unit / events (any two) 05

- 1) Farmstead or Isolated Dwellings
- 2) Conurbation
- 3) Ribbon / linear pattern
- 4) Ghost towns

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- 1) शेतीवरील घरे किंवा एकाकी घरे
- 2) संकलीत नगर
- 3) रेषाकृती प्रारूप
- 4) भूताटकीची नगरे

b) Attempt in short (any two)

- 1) Explain the functions of rural settlements
- 2) What is meant by composite settlements
- 3) State the types of settlements
- 4) Explain the components of Urban morphology

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) ग्रामीण वस्त्यांची कार्य स्पष्ट करा
- 2) संमिश्र वस्त्या म्हणजे काय ?
- 3) वस्त्यांचे प्रकार स्पष्ट करा
- 4) नागरी रूपीकेचे घटक स्पष्ट करा

Q.3 Write answer in detail (any one)

- 1) Define settlement Geography and explain its nature?
- 2) Explain the settlement patterns in India.

10

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

- 1) वस्ती भूगोलाची व्याख्या देऊन स्वरूप स्पष्ट करा
- 2) भारतातील वस्ती प्रारूप स्पष्ट करा.